BASF
We create chemistry

Informační časopis BASF
pro zemědělskou praxi
Listopad - prosinec | 2026

agrotip

Moderní ochrana brambor
od výsadby po sklizeň

Faktory ovlivňující mezerovitost
porostů obilnin

Úbytek účinných látek ohrožuje
ekonomiku českých farem

Účinná ochrana skladů
před hlodavci

Obsah čísla

05

08

12

16

18

18

20

23

Listopad Prosinec 2026

Aktuálně

Rok 2026 - rok, na který chceme všichni zapomenout 04

Brambory

Moderní program ochrany brambor od výsadby až po sklizeň 05

Ohlédnutí za sezonou

Faktory ovlivňující mezerovitost porostů obilnin 08

Co vás napadne, když se řekne „letošní pěstitelský rok“? 11

Pěstování a ochrana brambor v roce 2026 12

Sklady

Hlodavci ve skladech: rychlá a spolehlivá ochrana bez kompromisů 16

Info

Když nestačí jen vypěstovat 18

Kapr na sto způsobů - polská vánoční tradice, která stále žije 19

Příběh, který se píše od roku 1865 20

S láskou k zemědělství, nejcennější práci na zemi 23

pf 2027

Milí čtenáři Agrotipu,
děkujeme Vám za přízeň, kterou jste nám věnovali po celý uplynulý rok. Velmi si vážíme Vašeho zájmu, podnětů i sdílených zkušeností z praxe. Právě díky Vám může být Agrotip místem, kde se setkávají odborné informace, inspirace a zkušenosti lidí, kteří mají blízko k zemědělství.

Přejeme Vám, abyste vánoční svátky prožili v pohodě, radosti a kruhu svých nejbližších. Ať Vám nový rok přinese pevné zdraví, osobní spokojenost, mnoho pracovních úspěchů a také příznivé podmínky pro vše, do čeho se pustíte. Děkujeme za Vaši důvěru a těšíme se na setkávání na stránkách Agrotipu i v roce 2027.

Krásné Vánoce a šťastný nový rok!
Redakce Agrotipu

Informační měsíčník BASF pro zemědělskou praxi

agrotip

Vydavatel: BASF spol. s r. o.
Radlická 354/107b, 158 00 Praha 5
IČO: 41195469
Místo vydání: Praha
Číslo 11–12/2026, den vydání: 30. 11. 2026
MK ČR E 16516
ISSN 2464-5427
Vychází 7× ročně

BASF spol. s r.o.
Radlická 354/107b, 158 00 Praha 5
Česká republika, tel.: +420 235 000 111
www.agro.basf.cz

Používejte přípravky na ochranu rostlin bezpečně. Před použitím si vždy přečtěte označení a informace o přípravku. Tento materiál má pouze informativní charakter.

Foto na titulní straně: Depositphotos

Rok 2026 - rok, na který chceme všichni zapomenout

Jestli rok 2025 byl rok výnosových rekordů, tak rok 2026 byl rokem pro silné povahy a kalich hořkosti jsme si museli vypít až do dna. Kombinace sucha, jarních mrazů a rekordního počtu tropických dní (jižní Morava 55) vytvořila velmi toxický koktejl.

Ing. Aleš Raus, Ph.D., BASF, foto autor

Realita roku 2026 prověřila nervovou soustavu všech, kdo se profesně kolem zemědělství pohybují. Snad jen výnosy ozimých obilnin odpovídaly dlouhodobým výnosovým průměrům. Výsledky plodin, které vytvářejí výnos v letním období – kukuřice, sója, brambory, slunečnice, cukrovka - byly však letos rekordně nízké. Nakonec nezbývá nic jiného, než najít sílu a víru v nenahraditelnou roli zemědělství a pokračovat dál. Zemědělství je krásný obor, ale letošní rok ukázal, jak silní musí zemědělci být, aby vše zvládli.

Sklizeň 2026 v ZS Dynín na Českobudějovicku

Trochu naděje nám dává zvyšující se cena většiny zemědělských komodit, které reagují na nízké výnosy ve většině produkčních oblastí. Velmi významným faktorem je i nejistá politická situace v mnohých oblastech světa.

V roce 2026 jsme našim zemědělcům opět nabídli hned několik nových herbicidů – **Biathlon® Complete** – herbicid na dvouděložné plevele v obilninách, **Zemility®** – herbicid na komplexní spektrum plevelů v ozimém ječmeni a v ozimé pšenici a **Corum®** – obnovená registrace herbicidu do luskovin a jetelovin.

Ve fungicidech jsme zavedli několik nových produktů ve speciálních plodinách – **Enervin® Pro** a **Delan® SC** – fungicidy do vinné révy a **Divexo®** – fungicid do brambor a zeleniny.

Na druhou stranu jsme museli ukončit prodej herbicidu **Chocker®** z důvodů ukončení registrace účinné látky *flufenacet.*

Pracujeme v zemědělství, které bude vždy závislé na počasí. Hospodářský rok začal relativně vlhkým podzimem, což negativně neovlivnilo ozimé řepky a následné setí ozimých obilnin – porosty byly založeny včas. Zima byla velmi skoupá na srážky a sníh se vyskytoval ojediněle. V mnoha oblastech se vyskytovaly holomrazy, které velmi negativně ovlivnily vývoj ozimé řepky. Jaro bylo srážkově sušší. Pozdní jarní mrazíky byly drastické jako v předminulém roce a negativně ovlivnily hlavně ozimou řepku a speciální plodiny. Průběh června byl standardní jen v první polovině měsíce a pak následovalo jenom sucho a rekordní teploty. Prázdninové počasí pokračovalo v trendu velmi suchého průběhu s vysokými teplotami. Žně skončily v brzkých termínech. Výnosy byly průměrné. Kvalita obilovin byla relativně vysoká až na sladovnické ječmeny, které obsahovaly vysoké procento N-látek. Průměrný výnos řepky opět poklesl a celorepublikový výnos byl kolem 2,5 t/ha.

Z pohledu BASF jsme neřešili nedostatek našich produktů a díky flexibilitě naší logistiky a ZZN Polabí jsme dokázali ve většině případů včas zajistit požadované produkty.

Děkuji Vám za skvělou spolupráci v náročném roce 2026. Přeji Vám a Vašim rodinám příjemné prožití vánočních svátků a v roce 2027 dostatek zdraví, síly a radosti ze života.

Snad prožijeme v roce 2027 opět jeden normální rok, který nás všechny zklidní a vrátí zemědělcům radost a lásku k zemědělství. BASF vstupuje do nové fáze své existence a vyčlení agrodivizi do nové společnosti BASF Agro. Nová společnost se bude snažit být zemědělcům dobrým partnerem v jejich nelehkém údělu, který je nezbytný pro náš každodenní život. Moc si vážíme Vaší práce a děkujeme za ní.

Moderní program **ochrany brambor od výsadby až po sklizeň**

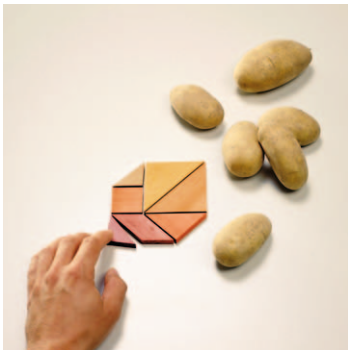

Úspěšné pěstování brambor vyžaduje ochranu nejen proti plísni bramborové, ale také proti chorobám hlíz, kořenomorce a alternáriové skvrnitosti. Portfolio BASF proto nabízí ucelený fungicidní program založený na přípravcích **Sercadis®, Enervin® Pro, Divexo® a Belanty®.** Každý z nich chrání porost v jiné části vegetace a společně pomáhají udržet zdravé rostliny, kvalitní hlízy a stabilní výnos.

Ing. Markéta Říhová, Ing. Marek Šmika, Ing. Ondřej Klap, BASF

Sercadis®

Ochrana hlíz a mladých rostlin

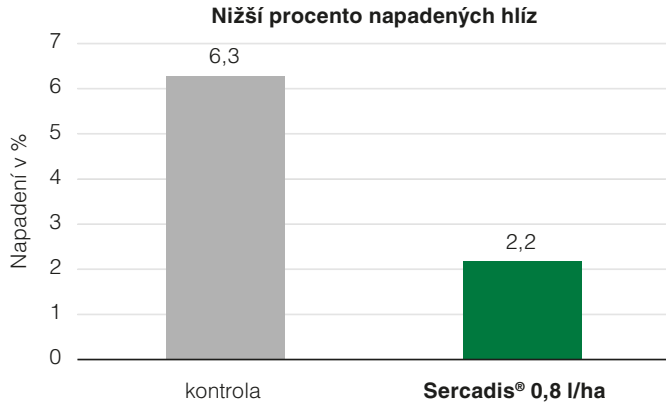
Sercadis® je moderní fungicidní mořidlo obsahující účinnou látku fluxapyroxad, známou pod obchodním názvem Xemium®. Je registrován proti **kořenomorce bramborové, stříbřitosti slupky a koletotrichovému vadnutí brambor.**

Vedle velmi dobré fungicidní účinnosti má velkou výhodu i ve flexibilitě použití. Sercadis® lze použít **při výsadbě aplikací na hlízy, aplikací na půdu, nebo jako moření hlíz před výsadbou.** Vyznačuje se velmi dobrou selektivitou a možností použití v ochranném pásmu II. stupně povrchových a podzemních vod.

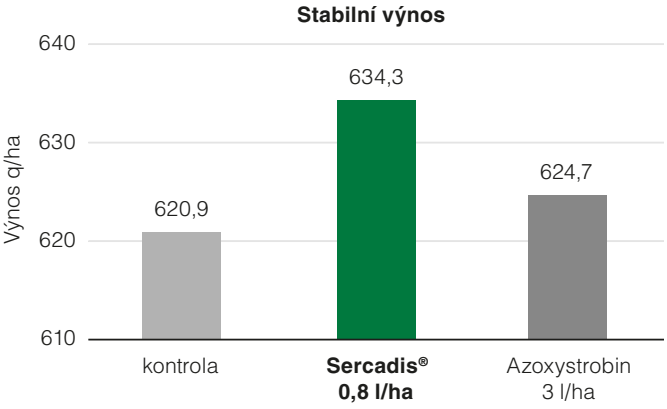
Porovnání účinných látek dle registrace proti jednotlivým chorobám

Informace na etiketě	Kořenomorka bramborová	Stříbřitost slupky bramboru	Koletotrichové vadnutí brambor
Sercadis®	✓	✓	✓
Azoxystrobin	✓		✓
Flutolanil	✓		

Výborná účinnost na kořenomorku, aplikace při výsadbě, pokusy CZ, UK, DE, FR, NL, TR, PT, LV, PL; 2011–2023, n=24

Přínos v bramborách, aplikace při výsadbě, pokusy CZ, NL, DE, FR, UK, PL, DK, FI, LV, NL; 2011–2024, n=53

Enervin® Pro

Zdravý start pro úrodu brambor

Enervin® Pro je určen k ochraně proti **plísni bramborové.** Kombinuje kontaktně působící ametoktradin, známý pod obchodním názvem Initium®, se systémově působícími fosfonáty draselnými. Initium® vytváří na povrchu listů stabilní ochranný film a blokuje klíčení spor. Fosfonáty draselné se rychle vstřebávají, pohybují se rostlinou a zajišťují ochranu také nově přirůstajících částí.

Výsledkem je spojení kontaktního a systémového účinku, ochrana celé rostliny a vhodný nástroj antirezistentní strategie. Enervin® Pro se v bramborách používá v dávce **3,2 l/ha** a je ideální především pro aplikace na počátku vegetace.

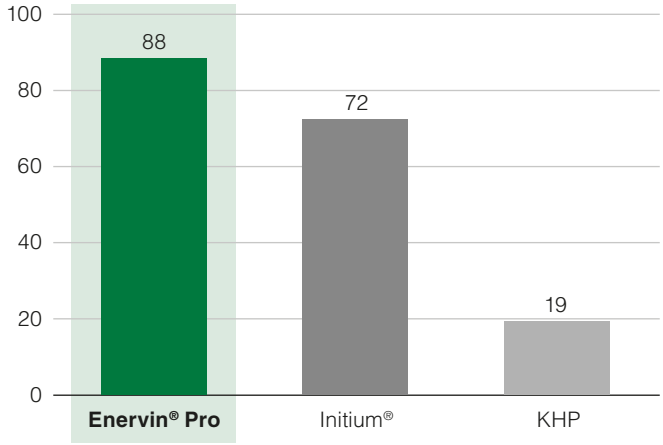
Zkušenosti z praxe

Praktické zkušenosti s přípravkem **Enervin® Pro** přináší Ing. Jan Magoči z podniku VOD Velký Bor u Horažďovic. Podnik hospodaří na 1 350 hektarech orné půdy, přičemž škrobárenské brambory pěstuje na 70 hektarech. Sezona 2026 byla kvůli suchému létu a nízkému tlaku houbových chorob méně náročná než předchozí roky. Podnik proto provedl o dvě fungicidní aplikace méně než obvykle.

Enervin® Pro zařadili do fungicidního sledu při druhém ošetření v dávce **3,2 l/ha.** Ing. Jan Magoči hodnotil pozitivně především účinek proti plísni bramborové. Za důležitou výhodu považoval také příznivou cenu přípravku a novou účinnou látku, která rozšiřuje možnosti střídání fungicidů a pomáhá omezovat riziko vzniku rezistence. Zkušenost z Velkého Boru tak ukazuje, že **Enervin® Pro** může být praktickou součástí ochrany porostu i v sezoně s nižším infekčním tlakem.

Spolehlivá účinnost Enervin® Pro
Aditivní efekt: obě účinné látky – Initium® jako silný komponent a KHP – přispívají ke spolehlivé účinnosti přípravku.

Účinnost proti plísni bramborové v %, pokusy EU, n = 11, napadení neošetřené kontroly bylo 94 %

Divexo®

Spolehlivá ochrana během vegetace

Na ochranu porostu v průběhu vegetace navazuje **Divexo®**. Přípravek spojuje ametoktradin Initium® s propamokarb-hydrochloridem. Obě účinné látky zasahují odlišné fáze vývoje plísně bramborové, od tvorby a uvolňování zoospor přes klíčení spor až po růst mycelia.

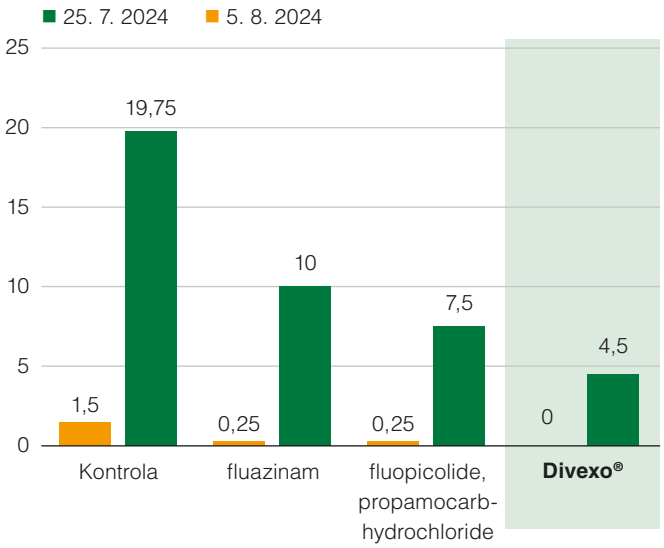
Divexo® nabízí silné preventivní působení, synergii účinných látek a významný přínos v rámci antirezistentního opatření. Propamokarb navíc redukuje růst mycelia. Přípravek se v bramborách aplikuje v dávce **2,0 l/ha** a je doporučen pro spolehlivou ochranu během vegetace.

Divexo® v podmínkách jižních Čech

Zkušenost z dalšího podniku přidává Marek Zábranský, agronom Zemědělského družstva Novosedly na Strakonicku. Družstvo hospodaří na 1 630 hektarech orné půdy a brambory pěstuje na 100 hektarech, převážně pro výrobu škrobu. Také zde průběh sezony výrazně ovlivnilo suché a teplé počasí, a tím i nižší tlak chorob.

Během sezony provedli celkem čtyři fungicidní aplikace proti plísni bramborové a alternáriové skvrnitosti, tedy méně než v jiných letech. **Divexo®** zařadili 24. července jako čtvrtou aplikaci v dávce **2 l/ha.** Marek Zábranský ocenil jeho účinek, přínos nové účinné látky proti plísni bramborové i příznivou cenu ošetření. Dobrá zkušenost se promítla také do plánů pro další sezonu, kdy podnik počítá s opětovným zařazením přípravku **Divexo®** do fungicidního sledu. Právě ochota použít přípravek znovu je praktickým potvrzením, že se v provozních podmínkách osvědčil.

Napadení natě plísní bramboru v %, odrůda Ditta (poloraná konzumní odrůda), Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, Valečov, 2024

Aplikace proti plísni v bramborách

Enervin® Pro - doporučeno pro začátek vegetace
Divexo® - pro spolehlivou účinnost během vegetace

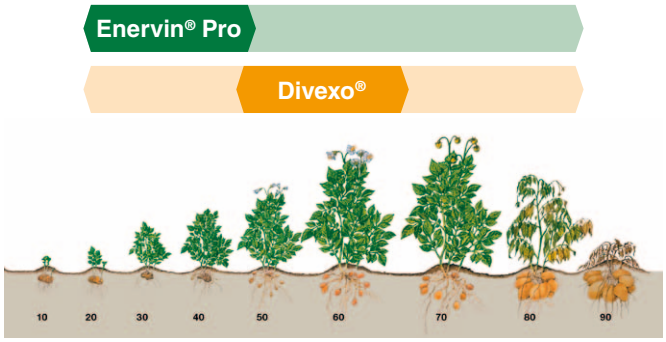

Foto archiv ZD Novosedly

Belanty®

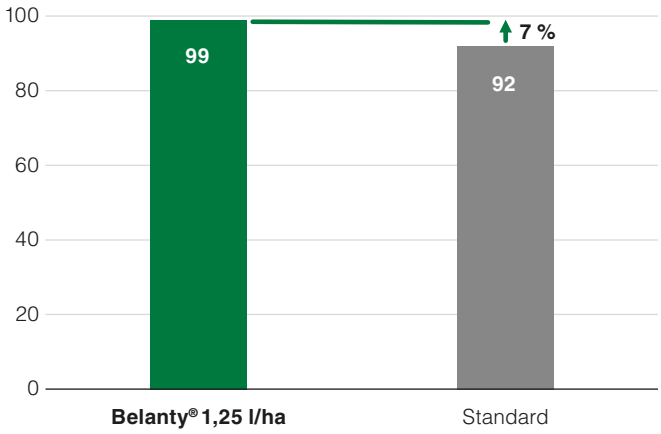
Specialista proti alternáriové skvrnitosti

Fungicidní program doplňuje **Belanty®,** přípravek obsahující moderní účinnou látku mefentriflukonazol, známou jako Revysol®. Přípravek je určen proti **alternáriové skvrnitosti** bramboru. Rychle proniká do listových pletiv, působí dlouhodobě a vykazuje velmi dobrou odolnost smyvu deštěm.

Belanty® lze aplikovat samostatně nebo v kombinaci s fungicidy proti plísni bramborové. Doporučená dávka je **1,25 l/ha**.

Hodnocení účinnosti v %,
pokusy EU, odrůda Kuras

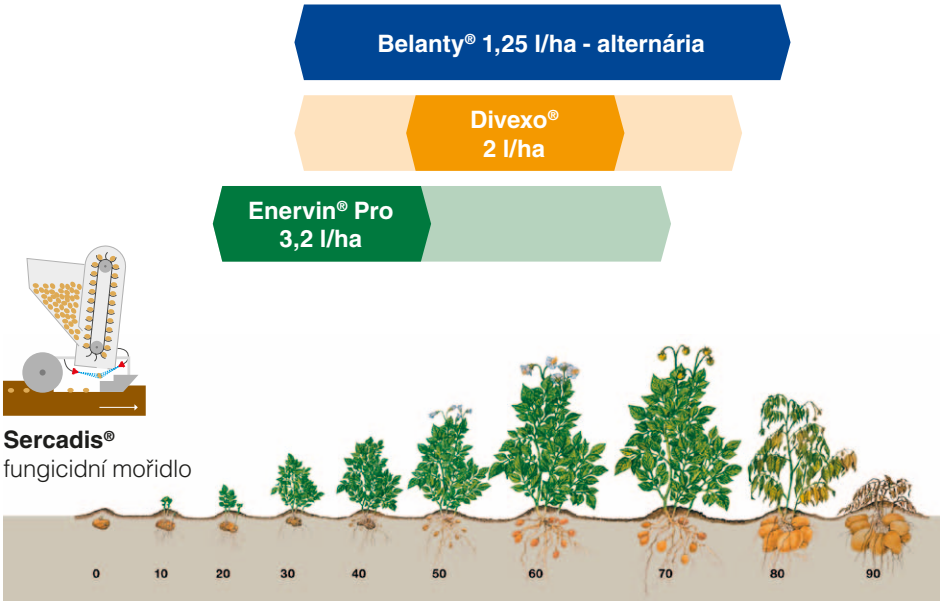
Kompletní fungicidní program pro celou sezonu

Sercadis®
chrání hlízy a mladé rostliny před významnými půdními a skládkovými chorobami.

Enervin® Pro
zajišťuje zdravý start ochrany proti plísni bramborové.

Divexo®
poskytuje spolehlivou ochranu proti plísni v průběhu vegetace.

Belanty®
doplňuje program účinnou ochranou proti alternáriové skvrnitosti.

Faktory ovlivňující **mezerovitost porostů obilnin**

Pozvolné a dlouhodobé změny klimatu se v našich podmínkách projevují i ve změnách druhového spektra plevelů na našich polích. Dochází k rychlému šíření teplomilných plevelných druhů i do oblastí, kde se dříve nevyskytovaly, tedy i do vyšších poloh.

Doc. Ing. Jan Mikulka, CSc., Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v.v.i. Praha – Ruzyně, foto autor

Ke změnám dochází i v zemědělské výrobě. Spektrum pěstovaných plodin se významně zúžilo, klasické osevní postupy se přestaly dodržovat, přistoupilo se k minimálnímu zpracování půdy a intenzita používání herbicidů významně poklesla. Tyto změny se významně projevily na zaplevelenosti polí. Vzhledem k nevhodnému střídání plodin došlo k výraznému posunu ve spektru zaplevelení.

Změny proběhly i v dalších oblastech lidské činnosti. Vzhledem k velkému rozsahu stavební činnosti existuje obrovské množství ploch připravených pro velké investiční záměry, které jsou však po určité období nevyužívány a jsou zdrojem přemnožení plevelných druhů. Na takto nevyužívaných plochách především v blízkosti komunikací hrozí vysoké nebezpečí především od zavlečených plevelných druhů, které jsou schopny ve velmi krátké době expandovat na půdu obdělávanou. Celé řadě zavlečených plevelných druhů vyhovují u nás pěstované plodiny, jsou schopny odkvést a vytvořit zralá semena a následně se šířit v agroekosystémech. V důsledku toho hrozí riziko expanze do krajiny, kdy může dojít k ohrožení původních ekosystémů a jejich postupnému znehodnocení.

Dlouhodobá absence dešťových srážek, jejich nerovnoměrné rozložení v průběhu vegetační sezony a teplý průběh zimního období mají významný vliv na vývoj plevelových společenstev, jejich druhového spektra i na intenzitu zaplevelení. Tyto faktory mají

Hluchavka nachová velmi často kvete i v průběhu zimy

též významný vliv na používání herbicidů a jejich účinek. Velmi často selhávají aplikace perzistentních herbicidů v obilninách, řepě cukrové, slunečnici i ozimé řepce. Z tohoto důvodu jsme odkázáni na systémově působící herbicidy. Problémem je však etapovité vzcházení plevelů zejména v jarních plodinách (řepa cukrová, slunečnice, kukuřice aj.).

V posledních desetiletích stoupá význam pozdně jarních plevelných druhů, jako jsou například ježatka kuří noha, béry, rosičky, proso vláskovité, laskavce, ambrosie, durman obecný a celá řada dalších plevelných druhů.

Samostatným problémem je ovšem regulace vytrvalých plevelů. Vytrvalé plevele velmi snadno snášejí nedostatek vody v ornici. Vzhledem k mohutnému kořenovému systému, který velmi často zasahuje až do podorničí, nedostatkem vody ve srovnání s pěstovanými plodinami netrpí. Z tohoto pohledu je jejich konkurenční schopnost velmi vysoká.

Nesmíme podceňovat též problém zaplevelení strnišť po sklizni plodin. Je nutné velmi rychle zapravit posklizňové zbytky do půdy a především odstranit plevele. Ty jsou schopny po sklizni využít prostor a zbytky vláhy a vytvořit obrovské množství semen. Zejména merlíky, laskavce, rdesna, ježatka, béry a další druhy plevelů.

Ostrožka východní

Rezistentní populace chundelky metlice vůči chlorsulfuronu

Včas nepodmítnuté strniště jsou zdrojem následného zaplevelení

Nebezpečím jsou v posledních letech i cizokrajné plevele, které se k nám šíří také železniční přepravou, lodní dopravou s různými surovinami (obilí, zemědělské produkty, suroviny, železná ruda atd.). Příkladem mohou být ambrosie peřenolistá a bytel metlatý. Tyto plevele v našich podmínkách již zdomácněly a jsou významným nebezpečím pro zemědělskou půdu. Problém zavlékání cizokrajných plevelů je nezanedbatelný a riziko zavlékání je stále vyšší. Proto je nutné tento problém neustále sledovat a studovat jednotlivé migrační cesty.

Vývoj průběhu povětrnostních podmínek, zejména rozložení srážek vody jak v zimních měsících, ale především v období vegetace, bude významně ovlivňovat i skladbu plevelných druhů na polích a bude ovlivňovat i systémy jejich regulace v jednotlivých plodinách. S tím musíme počítat v „Systémech integrované regulace plevelů“.

Kromě již uvedených změn v rozložení srážek vody v průběhu vegetačního období má významný vliv na výskyt plevelů teplý průběh počasí v průběhu zimních měsíců. Většina ozimých plevelných druhů je schopná vzcházet a růst při teplotách nad 5 °C. To se projevuje na intenzitě zaplevelenosti a významně komplikuje aplikace herbicidů. Dochází velmi často ke vzcházení po podzimních aplikacích herbicidů v průběhu zimy a časného jara. Značná část ozimých plevelů, jako například chundelka metlice, máky, chrpa polní a celá řada dalších, je schopná vzejít i v jarních plodinách, vykvést a vytvořit semena. To také zvyšuje zaplevelenost polí.

Většina pěstovaných plodin je ozimého charakteru. Mezi nejpěstovanější plodiny patří především ozimá pšenice, ozimý ječmen, žito, tritikale a ozimá řepka. Většina uvedených ozimých plevelů dozrává před sklizní plodiny (chundelka metlice, kokoška pastuší tobolka, penízek rolní, rozrazil perský, hluchavka nachová, hluchavka objímavá), nebo v době sklizně (svízel přítula, heřmánkovec přímořský nevonný, heřmánek vonný, chrpa polní, mák vlčí, mák pochybný, ostrožka stračka, ostrožka východní, rmen rolní, bolehlav plamatý, úhorník mnohodílný, violka rolní, locika kompasová). To má za následek buď vysemenění plevelů přímo na pole, nebo rozptýlení semen při sklizni po poli. Značná část semen plevelů však zůstává ve sklizené produkci, zvyšuje náklady na čištění a hrozí nebezpečí dalšího šíření nedostatečně vyčištěným osivem. Střídání ozimů a jařin, obilnin, luskovin a okopanin má kromě celé řady pozitivních vlivů i významné regulační působení na reprodukci plevelů. Opakovaným setím ozimých plodin po sobě se vytvoří optimální podmínky pro rozšíření ozimých plevelů. Reprodukční schopnost těchto plevelů je vysoká.

Problémem mezerovitých porostů je, že mají malou konkurenční schopnost vůči plevelům. To vyvolá poměrně masivní vzcházení plevelných rostlin. Herbicidní efekt po aplikacích se jistě projeví, ovšem hrozí následné vzcházení po deštivých periodách. Řešení spočívá v jarních aplikacích herbicidů proti jednoletým plevelům, případně pozdních aplikacích růstových herbicidů proti některým vytrvalým plevelům, jako například pcháči rolnímu. Ovšem v mezerách mají možnost i po těchto aplikacích vzcházet další plevele až do sklizně plodin. V posledních letech poměrně rychle expanduje mrvka myší ocásek, která se vyznačuje velkou reprodukční schopností. Rostliny jsou schopny vzcházet v průběhu celé zimy. Rostliny vytváření mohutné trsy, které velmi rychle obsazují uvolněný prostor. Mrvka myší ocásek se vyznačuje vysokou konkurenční schopností. Mezi hlavní příčiny expanze mrvky myší ocásek na ornou půdu patří především

Sveřep jalový

Sveřep měkký

Mrvka myší ocásek

Ostrožka východní

Testování rezistence vůči chlorsulfuronu u psárky polní, napravo kontrola

úzké spektrum pěstovaných plodin, tedy zejména vysoké procento obilnin, potom využívání technologií minimálního zpracování půdy. Právě minimální zpracování půdy, podobně jako u sveřepu jalového a sveřepu měkkého, vyhovuje reprodukci těchto rostlin. Obilky zůstávají v povrchových vrstvách půdy a jsou schopny vzcházet ve velkém množství v následujících plodinách. Šíření začíná postupně od okrajů polí a během několika let jsou rostliny mrvky schopné se rozšířit po celém pozemku. Obilky jsou velice malé a lehké, a proto se šíří větrem na velké vzdálenosti. Problémem je též, že při počátečním ojedinělém výskytu velmi snadno unikají pozornosti a při následném rozmnožení bývá již velmi pozdě. Obecně se udává, že mrvka myší ocasek se vyskytuje v ozimých obilninách, a proto je vhodné zařazovat do osevního sledu jarní plodiny. Ovšem mrvka je schopná růst a vyvíjet se i v jarních plodinách.

Problémy působí i rezistence plevelů vůči herbicidům

U nás se stala rezistence významným problémem v 80. letech minulého století. Problémem je vznik rezistence vůči herbicidům ze skupiny inhibitorů ALS. Jedná se o sulfonylmočoviny. V našich podmínkách je největší problém u jednoděložných plevelů (trav) u chundelky metlice a psárky polní a dvouděložných plevelů u bytelu metlatého.

Základním preventivním pravidlem je pravidelné střídání plodin, dodržování základních zásad správného zpracování půdy a střídání herbicidů s různým mechanismem účinku. Vhodné je používání kombinovaných herbicidů. Dodržením těchto zásad výrazně snížíme riziko šíření rezistentních plevelů. V případě teplých zimních měsíců dochází k významnému šíření rezistentních populací například u chundelky metlice. Rezistence vůči ALS herbicidům způsobuje jejich snadné přežití a vzhledem k tomu, že ostatní plevele po jejich aplikaci uvolní prostor, rezistentní populace velmi rychle vyplní uvolněný prostor, vytvoří obrovské množství semen, což podporuje významně jejich expanzi na další plochy.

V případě zjištění výskytu rezistentních rostlin na polích je nutné provést podrobný průzkum na intenzitu jejich výskytu, stanovení počtu druhů rezistentních vůči herbicidům. Po stanovení rezistence vůči konkrétním herbicidům je nutné přijmout následující opatření:

- Vyloučit herbicidní přípravky, vůči kterým byla prokázána rezistence
- Zabránit opakovanému pěstování plodin po sobě
- Používat co nejširší spektrum herbicidů
- Pravidelně provádět průzkum na výskyt rezistentních rostlin

Vzhledem k výskytu rezistentních populací plevelů na našem území je nutné střídat herbicidy s rozdílným mechanismem účinku a důsledně aplikovat systémy integrované regulace plevelů – zejména uplatnění antirezistentní strategii v souladu s Národním akčním plánem. V případě podezření na výskyt rezistentních plevelných rostlin v pěstované plodině je potřeba provést testování na výskyt rezistence. Je nutné odebrat semena a odeslat je na testování do laboratoře zabývající se testováním rezistence plevelů. Neuplatňování antirezistentní strategie může mít významný vliv na expanzi rezistentních populací plevelů.

Soubor těchto faktorů postupně ovlivňuje druhové spektrum na orné půdě. Proto budeme muset i do budoucna neustále adaptovat systémy regulace plevelů.

Co vás napadne, když se řekne „letošní pěstitelský rok“?

Libor Svatoň
Velmi těžký.

Jan Truneček
U nás v regionu jsme na sucho a teplo zvyklí, ale letos to byl opravdu extrém, který se podepsal na snížení výnosu u všech plodin.

Radek Nevařil
Ročník s řadou teplotních rekordů a silným deficitem srážek, jež nepamatují celé generace.

Aleš Raus
Doufám, že se daný rok již nebude opakovat.

Antonín Dostál
Zase jiný a originální. Plný zvratů a různých překvapení.

Zdeněk Krédl
Letošní pěstitelský rok přinesl boj o přežití zemědělství, jaké jsme znali dodnes.

Pavel Šácha
Nedostatek srážek během vegetačního období začíná nastavovat nová pravidla pro podnikání v zemědělství...

Lubomír Zámorský
Nedostatek srážek nesnížil až tak výnosy, spíše poslal dolů ceny.

Roman Sýkora
Klasický zemědělec si každoročně stěžuje na nepřízeň toho či onoho, letos si však může stěžovat úplně na všechno a je to 100% pravda.

Pěstování a ochrana brambor v roce 2026

Bramboráře před jarní výsadbou v roce 2026 často ovládala skepse a rozladěnost z předchozí sezony s nadúrodou brambor v celé Evropě, nízkých výkupních cen a někde ještě z přeplněných skladů. Pod vlivem těchto skutečností se předpokládalo, že i u nás dojde k významnému poklesu ploch brambor, což se však zcela nevyplnilo. Snížení ploch v zemědělském sektoru nakonec nedosáhlo ani 3 %, nejvíce se to projevilo u sadby a raných brambor.

Ing. Ervín Hausvater, CSc., Ing. Petr Doležal, Ph.D., Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o., foto autoři

U sadby sehrál negativní roli nepochybně také špatný zdravotní stav z hlediska virových chorob, kdy neuznané plochy přesáhly 20 %. Stejně jako v roce předchozím byl ale začátek pěstitelské sezony pro bramboráře poměrně příznivý. Počasí nekomplikovalo přípravu pozemků a sázelo se včas a převážně do mírně vlhké nebo suché půdy. Ranobramboráře ovlivnily více nízké noční teploty, které zpomalily klíčení a vzcházení, místy došlo i k poškození porostů mrazem. Jinak ale lze konstatovat, že do konce června pěstitele nic významně netrápilo až na výsledek preemergentních zásahů herbicidy, jejichž účinnost u značné části porostů byla vlivem přísušku problematická. Vzhledem k aktuálně velmi omezeným možnostem postemergentních oprav byly důsledkem často silně zaplevelené porosty, kterým většinou dominoval merlík bílý. To bezpochyby zvýšilo výnosové ztráty. Od druhé červnové dekády do konce srpna určovaly vývoj porostů vlny veder s přísušky a s občasnými srážkami s lokálně velmi rozdílnými úhrny, které se však často rychle odpařily. Nepříznivou vláhovou bilanci většinou nevylepšily ani první podzimní měsíce.

Ochrana brambor v uplynulém roce z hlediska potřeby přímých zásahů fungicidy a insekticidy proti škodlivým činitelům nebyla příliš náročná. Do značné míry extrémní průběh počasí v rozhodujícím období vegetace tradičním chorobám nevyhovoval. Rozhodujícími faktory, které ovlivnily výnos, byly nedostatek srážek a vysoké teploty. Sucho kromě výnosových parametrů zhoršilo kvalitu hlíz fyziologickými poruchami. Ty budou mít další dopady při skladování a přispějí pravděpodobně k výskytu skládkových chorob. Dobré výnosy i kvalitu měly velmi rané odrůdy, které stihly využít srážky v květnu a první červnové dekádě. U ostatních odrůd jsou výnosy velmi rozdílné podle srážek a jejich rozdělení v dané pěstitelské lokalitě. Celkově jsou však většinou výsledkem pěstování brambor v tomto ročníku nižší výnosy a drobné hlízy bez výskytu hnilob, ale s abiotickými poruchami.

Mezerovitost porostů

Suchá půda omezila rozvoj **vločkovitosti** i **bakterióz.** Obě choroby bývají častou příčinou mezerovitosti porostů. Ani pozdější výskyt bakterióz v podobě černání stonků nebyl nijak výrazný. Nedostatek srážek prakticky po celou vegetaci u většiny bramborových porostů snížil kontaminaci hlíz pektolytickými bakteriemi, takže je možné očekávat menší problémy s měkkou hnilobou ve skládkách. Předpokladem však je, že před sklizní nedojde k zaplavení pozemků a hlízy budou sklizeny s vyzrálou slupkou.

Aktinomycetová obecná strupovitost

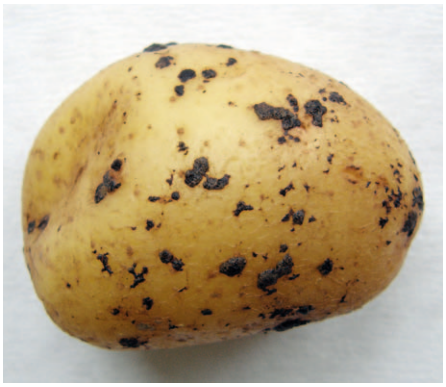
Všeobecně je v letošním roce výskyt této choroby nižší. K infekci hlíz dochází na začátku jejich tvorby a strupovitost je podporována suchou půdou. Napadení je tedy dáno stavem půdy, resp. výskytem vlhkomilných antagonistických mikroorganismů v době, kdy daná odrůda nasazuje hlízy. Srážky v první červnové dekádě proto významně přispěly k omezení obecné strupovitosti.

Stříbřitost slupky a vločkovitost hlíz

Podmínky pro šíření stříbřitosti slupky ze sadby na dceřiné hlízy byly omezené vzhledem k vysokým teplotám a suché půdě. Sadbové hlízy, které jsou zdrojem infekce, se však v půdě nerozložily. Infekční zdroj tedy v půdě zůstal, o infekci tak rozhodl průběh počasí před sklizní a podmínky při skladování. Ani vločkovitosti hlíz průběh povětrnosti nepřál. Rychlé vzejití porostů a suchá půda omezily rozvoj původce této choroby. Výskyt

Stříbřitost slupky bramboru se může šířit i ve skladu

Suchá půda omezila výskyt vločkovitosti hlíz bramboru

Alternariové skvrnitosti v letošním roce způsobovaly problémy především v ranobramborářské oblasti

Letošní rok byl bez výskytu plísně bramboru

stříbřitosti a také vločkovitosti na hlízách se však zvyšuje s délkou období, kdy hlízy leží v půdě od ukončení vegetace do sklizně. Obě choroby se také mohou šířit ve skladech zvláště při vyšší vlhkosti.

Abiotické poškození natě

Zejména ve vlnách veder v poslední červnové dekádě a v závěru července při teplotách vysoko nad 30 °C a nedostatku vláhy docházelo k zastavení růstu nadzemních částí i hlíz a vadnutí bramborových rostlin. V mnohých lokalitách období s minimálními srážkami pokračovalo i v srpnu. Na listech se objevily postupně nekrotizující skvrny způsobené slunečním zářením. Po rozklesnutí natě, která některé porosty ani zcela neuzavřela, došlo také k popálení stonků na straně vystavené slunci a k částečnému přerušení vodivých pletiv. To samozřejmě ovlivnilo výnosy hlíz.

Plíseň bramboru

Obdobně nepříznivé podmínky pro plíseň bramboru jako v roce letošním byly naposled v roce 2015, kdy tato choroba v porostech zcela chyběla. Krátké období se srážkami a dosažením kritické hodnoty prognózy metodou indexu letos nastalo v polovině května. V té době většina porostů v bramborářské oblasti byla před vzejitím. Následné slunečné počasí případný rozvoj choroby neumožnilo. Další srážkové období s vhodnými podmínkami pro plíseň začalo v první červnové dekádě, záhy však bylo následované první vlnou extrémních veder, která vytvořila zcela nepříznivé podmínky pro houbové choroby. Rovněž následující vývoj počasí včetně září nebyl pro plíseň bramboru příznivý. Veškeré údajné výskyty plísně, které jsme prověřovali, se nepotvrdily. Poškození byla převážně abiotického původu, případně napadením alternariemi.

Alternariové skvrnitosti

Výskyt choroby byl poměrně vysoký v ranobramborářské oblasti, a to převážně na zavlažovaných porostech. Zde byla potřebná intenzivní fungicidní ochrana. V bramborářské oblasti byl výskyt většinou spíše podprůměrný a větší část poškození natě byla způsobena suchem. Vysoké teploty nad 25–30 °C sice vyhovují růstu mycelia původců alternariových skvrnitostí, ale k šíření infekce jsou také potřebné srážky, kterých bylo v průběhu vegetace velmi málo. Otázkou zatím zůstává výskyt alternarií na hlízách, jejichž infekce je podmíněna mechanickým poškozením hlíz.

Abiotická poškození hlíz

Projevy abiotických poruch na hlízách a jejich rozsah se lokálně velmi liší podle průběhu počasí v tomto extrémním roce. Rozhodující byl termín a vydatnost poměrně izolovaných srážek. A rovněž pěstovaná odrůda a její schopnost odolávat nepříznivým výkyvům počasí. Nejčastější poruchou byly tvarové deformace hlíz a klíčení v brázdě nebo krátce po sklizni. Vyskytly se i porosty, kdy nové hlízy vyklíčily a začaly vytvářet nadzemní vegetační orgány. Ve skladech je potřeba počítat se zkrácením dormance, k čemuž došlo vlivem vysokých teplot ve vegetaci.

Skládkové choroby

V době přípravy tohoto příspěvku lze jen velmi obtížně odhadnout výskyt suchých

Porost brambor na Vysočině po první vlně veder - konec června

Poškození listů intenzivním slunečním zářením

Poškození stonků slunečním zářením

Larvy mandelinky bramborové

Mechanické poškození hlíz podporuje vyšší výskyt fusariové hniloby

Deformace hlíz

hnilob, které mají dlouhou inkubační dobu. V suchých letech bývá vyšší výskyt fusariové hniloby, jejíž původci dobře přežívají v suché půdě. Infekce je podmíněna mechanickým poškozením hlíz, které se zvyšuje za sucha, množství hlíz má tvarové deformace a u části zmlazených hlíz dostatečně nevyzrála slupka. Ve skládkách se zcela jistě nebude objevovat plíseň bramboru. Předpokládat lze i nižší výskyt měkké hniloby způsobené bakteriózami.

Mšice

Nálet mšic do porostů brambor začal v květnu a ve srovnání s předchozími lety byl nad

Výskyt mšic byl podprůměrný

průměrem, ale převažovala mšice maková, která není rozhodujícím přenašečem virů bramboru.

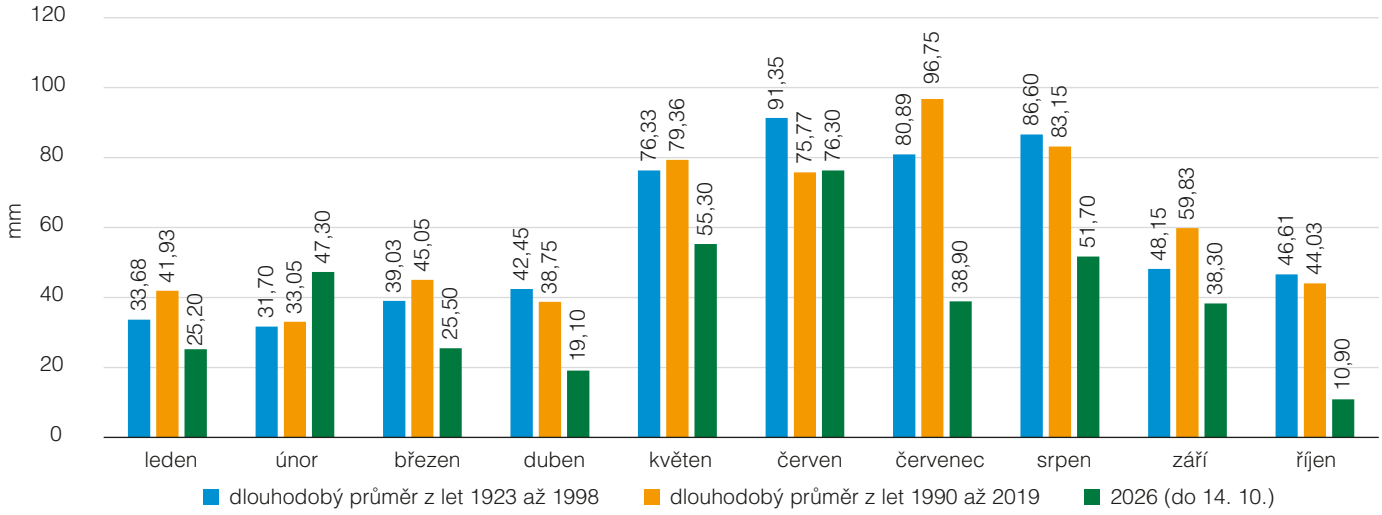
Zastoupení nejvýznamnějšího přenašeče mšice broskvoňové bylo minimální, což odpovídalo prognóze náletu tohoto druhu. Po první červnové dekádě se srážkami a s ochlazením se celkový nálet snížil. Mšice broskvoňová však stále chyběla. Postupně docházelo ke stagnaci až nálet v srpnu prakticky ustal. Jak se projeví slabý nálet mšic, a zejména mšice broskvoňové, ukáží až výsledky posklizňových zkoušek. Absence vektorů viróz v porostech by však měla znamenat významně nižší neuznání sadbových porostů z důvodu výskytu virových chorob, než v předchozím roce.

Mandelinka bramborová

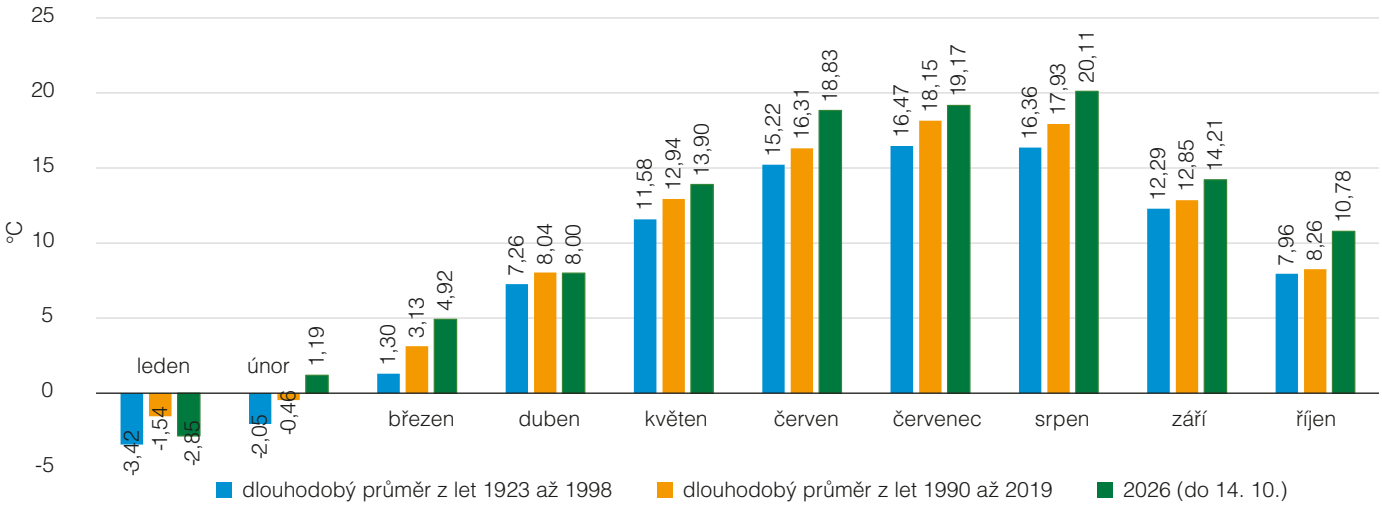
Lokálně byly výskyty poměrně vysoké, zvláště v ranobramborářské oblasti. Přispělo k tomu poměrně stabilní chladné počasí v zimním období, kdy nedocházelo k častým teplotním a vlhkostním výkyvům v půdě. Takové podmínky vyhovují přezimování dospělců. Sortiment skutečně účinných insekticidů proti mandelince je poměrně úzký. Zejména při potřebě vícenásobného ošetření je třeba brát v úvahu zásady antirezistentní strategie. Rezistence k nejužívanější látce spinosad (SpinTor, Nexsuba) byla již prokázána i v České republice. Je proto třeba varovat před nadužíváním této účinné a ekologicky přijatelné látky.

I když ochrana brambor byla v letošní sezoně většinou nesporně jednodušší a také mnozí ušetřili na nákladech na přípravcích proti plísni bramboru, možné problémy se škodlivými činiteli ještě mohou nastat ve skladech a při expedici konzumních brambor, brambor na zpracování i sadby. Je třeba počítat s dřívějším klíčením. Hlízy také mají více škrobu, což předznamenává vyšší náchylnost k šednutí dužniny, jak po odklíčení, tak po manipulaci s hlízami za nízkých teplot. Závažné jsou další poruchy, které nelze vytřídit, a to sklovitost hlíz, dutost hlíz a rzivost dužniny. Je proto důležité při kontrole kvality hlíz vzorek z každé partie rozkrájet, aby na poruchy neupozornil až odběratel.

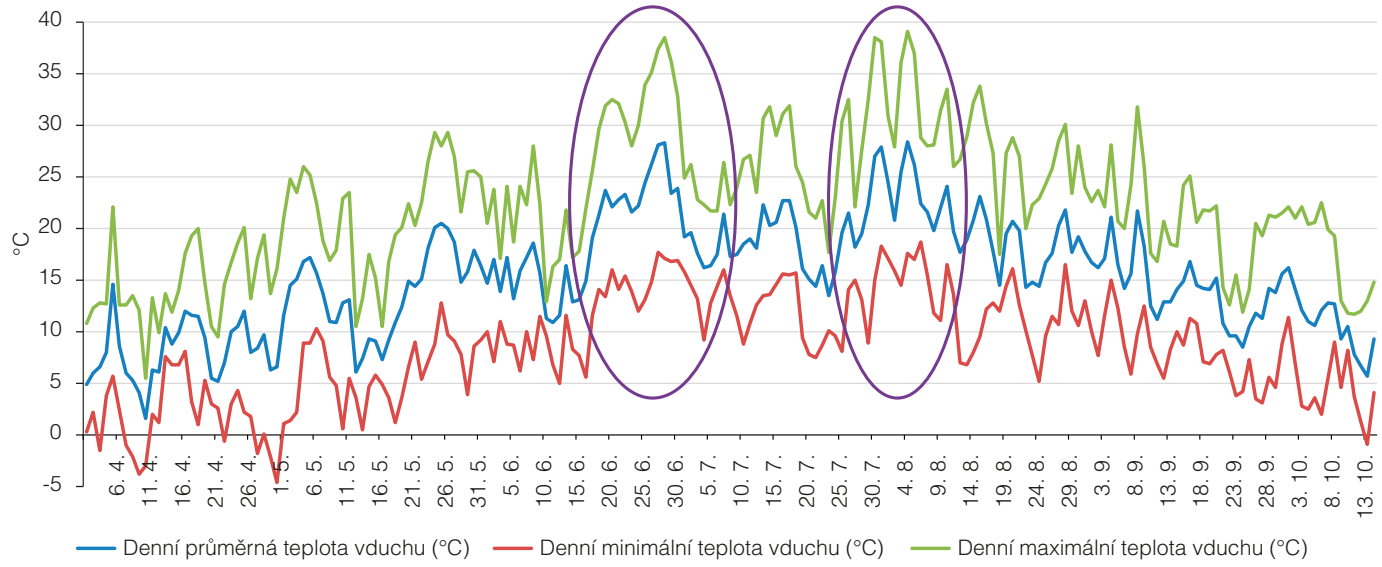
Graf 1: **Měsíční úhrny srážek** za období období 01/2026 až 14. 10. 2026 ve srovnání s dlouhodobými průměry z let 1923 až 1998 a 1990 až 2019 na lokalitě Valečov

Graf 2: **Průměrné měsíční teploty vzduchu** za období 01/2026 až 14. 10. 2026 ve srovnání s dlouhodobými průměry z let 1923 až 1998 a 1990 až 2019 na lokalitě Valečov

Graf 3: **Porovnání průměrných, minimálních a maximálních teplot vzduchu** (°C) na lokalitě Valečov v období od 1. 4. 2026 do 14. 10. 2026

Hlodavci ve skladech: rychlá a spolehlivá ochrana bez kompromisů

Ing. Marek Světlík, Ph.D., BASF, foto archiv BASF

Potkani a myši ve skladech způsobují nejen přímé ztráty uskladněné produkce, ale představují také riziko její kontaminace. Úspěšná ochrana proto musí spojovat prevenci, pravidelný monitoring a správně zvolený rodenticid. BASF nabízí řešení pro rychlý zásah i vysoce účinnou antikoagulační ochranu.

Když se sklady stávají cílem hlodavců

Po sklizni obilovin jsou naplněné sklady pro hlodavce mimořádně atraktivním prostředím. Snadno dostupná potrava a vhodné úkryty vytvářejí podmínky pro postupné rozšíření potkanů a myší v objektu. Právě v tomto období je proto nutné věnovat zvýšenou pozornost prevenci, monitoringu a rychlému zásahu, aby nedošlo ke znehodnocení produkce ani k dalšímu šíření populace hlodavců.

Nejčatěji používané rodenticidy jsou ze skupiny antikoagulantů, které fungují na bázi mechanismu blokování srážlivost krve v tělě hlodavců. Antikoagulanty působí pomaleji, hlodavci je většinou přijímaji v několika dávkách a výsledkem může být prodloužení zásahu na několik týdnů. Navíc na některé účinné látky jsou některé kmeny hlodavců již resistentní. O to důležitější je volit přípravek podle konkrétní situace a dodržovat zásady integrované ochrany.

Storm® Ultra Secure: síla flocoumafenu v moderním bloku

Antikoagulanty druhé generace, označované jako SGAR, omezují schopnost hlodavců vytvářet v krvi srážecí faktory. Flocoumafen, účinná látka přípravku Storm® Ultra Secure, vykazuje velmi silnou vazbu na enzym epoxidreduktázu, což zajišťuje velmi dobrou účinnost. Při koncentraci 25 ppm postačuje přibližně 3,7 g účinné látky k zahubení potkana o hmotnosti 250 g . Přípravek je proto dobře účinný po jediném požití nástrahy hlodavcem. Postupná rezistence vůči SGAR představuje rostoucí hrozbu pro úspěšnou deratizaci. Může se rozvíjet zejména tehdy, když hlodavci opakovaně přijímají subletální dávky a přeživší jedinci předávají vyšší toleranci dalším generacím. U účinných látek vyžadujících opakovaný příjem, například difenakum nebo bromadiolon, byla v souvislosti s rezistencí zaznamenána nízká účinnost a selhávání regulace hlodavců. U účinné látky flocoumafen taková rezistence podle dostupných podkladů prokázána dosud nebyla.

Inovace, která podporuje chutnost nástrahy

Výsledný účinek rodenticidu nezávisí pouze na množství účinné látky. Stejně důležité je, zda je nástraha pro hlodavce atraktivní a zda přijmou dostatečnou dávku. **Storm® Ultra Secure** proto využívá inovativní technologii bloků s jedlým nevoskovým pojivem. Běžné tvrdé bloky často obsahují parafín, který může snižovat chutnost. Pojivo na jiné bázi než je vosk, které je součástí **Stormu Ultra Secure,** umožňuje použít menší podíl spojovacího materiálu a naopak zvýšit množství chutných potravinářských složek. Výsledkem je atraktivnější nástraha, která může být v některých situacích až třikrát chutnější než jiné voskové bloky na trhu. Pojivo současně pomáhá zachovat stabilitu bloků při různých teplotách a podmínkách prostředí. Kombinace vysoké účinnosti flocoumafenu a dobré chutnosti zvyšuje pravděpodobnost, že hlodavec při přijetí nástrahy zkonzumuje smrtelnou dávku..

Selontra®: rychlý účinek s odlišným mechanismem

Rodenticid **Selontra®** společnosti BASF využívá odlišný mechanismus účinku než běžné antikoagulační přípravky. Díky tomu představuje účinné řešení také tam, kde je potřeba regulovat populace odolné vůči antikoagulantům, a pomáhá zastavit další množení rezistentních hlodavců.

Po přijetí smrtelné dávky ztrácejí hlodavci již během prvního dne chuť přijímat další potravu. K nástraze se proto zpravidla nevracejí a uvolňují k ní přístup méně dominantním jedincům. Jednotliví hlodavci hynou již během dvou dnů po konzumaci smrtelné dávky a úplnou likvidaci hlodavců lze za vhodných podmínek dosáhnout během sedmi dnů.

Rychlá kontrola nad zamořením hlodavci znamená méně času a práce při ošetřování objektu a současně pomáhá omezit škody i kontaminaci způsobenou hlodavci. Předností **Selontry** je spojení vysoké chutnosti, rychlého přijetí hlodavcem a mechanismu účinku, který umožňuje kratší interval zásahu ve srovnání s běžnými antikoagulačními rodenticidy.

Praktická doporučení pro použití Selontry®

- Před aplikací Selontry® odstraňte jiné rodenticidy používané v ošetřovaném prostoru.
- V prvním týdnu kontrolujte deratizační staničky přibližně každé dva dny a nástrahu průběžně doplňujte.
- Pokud nástraha není delší dobu přijímána, přesuňte ji na vhodnější místo s prokazatelnou aktivitou hlodavců.
- Vždy postupujte podle etikety přípravku a respektujte uvedené pokyny pro kladení Selontry.

Kompletní portfolio BASF pro profesionální ochranu

Firma BASF nabízí tradičně ucelené portfolio kvalitních rodenticidních řešení pro různé podmínky a potřeby profesionální praxe. Při výběru nástrahy se proto nevyplatí sledovat pouze koncentraci účinné látky. Rozhodující je také kvalita použitých surovin, chutnost, stabilita a spolehlivost přípravku. Právě tyto vlastnosti pomáhají zkrátit dobu zásahu, omezit plýtvání nástrahou a dosáhnout dlouhodobé kontroly na škodlivými hlodavci.

Oba výše uvedené rodenticidy z produkce firmy BASF standardně nabízí deratizační firmy a jsou k zakoupení v distribuční síti. Konkrétní distribuční firmu lze najít na webových stránkách BASF v sekci: Pripravky/Pripravky-DDD/distribuce.

BASF

We create chemistry

Storm® Ultra Secure

Maximální účinnost, nízké náklady

- Spolehlivá nástraha s účinnou látkou flocoumafen
- Nová receptura, vysoce chutné a trvanlivé bloky
- Nástraha s maximální účinností a nízkými náklady
- Jednoduchá a bezpečná aplikace, fixační otvor uprostřed bloku

Selontra®

Rychlá účinnost

Certifikováno

HACCP INTERNATIONAL PROGRAMMEN FOOD SAFETY CERTIFICATION

- Bez hlodavců během pouhých 7 dnů
- Zneškodní až 100 % cílových hlodavců a přeruší cyklus rezistence
- Cholekalciferol není perzistentní ani bioakumulativní
- O 30 % nižší spotřeba rodenticidu

www.agro.basf.cz

Používejte přípravky na ochranu rostlin bezpečně. Před použitím si vždy přečtěte označení a informace o přípravku. Respektujte varovné věty a symboly uvedené v označení.

Když nestačí jen vypěstovat

Nová studie ukazuje, jak úbytek účinných látek ohrožuje ekonomiku českých farem

Počátkem roku (Agrotip leden–únor 2026), jsme vás informovali o výsledcích studie, která upozorňovala na možný dopad ubývajících účinných látek v ochraně rostlin na produkci zemědělských plodin a potravinovou soběstačnost České republiky. Tehdy se pozornost soustředila především na otázku, kolik produkce by mohlo z českých polí zmizet a jak by se zvýšila závislost na dovozech.

Ing. Jan Procházka, MBA.

Nová studie výzkumníků ze společnosti HFFA Research jde ještě o krok dál. Neptá se pouze, jaký dopad bude mít snižující se počet dostupných účinných látek na výnosy, ale především na ekonomiku samotných zemědělských podniků. A právě zde jsou výsledky pro české zemědělství možná ještě více alarmující, než v předchozí studii.

Výnos není všechno. Rozhoduje zisk

Zemědělci dobře vědí, že pokles výnosu o několik procent ještě nemusí znamenat katastrofu. Pokud však náklady zůstávají stejné a sklizeň klesne, dopad na hospodářský výsledek bývá násobně větší. Přesně na tento efekt se nová studie zaměřila.

Výzkumníci modelovali situaci, kdy by do roku 2030 nebyly obnoveny registrace části účinných látek zařazených mezi tzv. kandidáty k nahrazení a současně by nebylo možné využívat některé nouzové autorizace. Následně hodnotili, jak by si vedly typické zemědělské podniky při využití dostupných alternativ.

Výsledky napříč pěti evropskými zeměmi ukazují, že průměrné tržby by klesly o více než jednu šestinu. Ještě výrazněji by se však propadl ekonomický výsledek farem. V průměru by dlouhodobý ekonomický zisk poklesl o více než tři čtvrtiny.

České farmy pod tlakem

Zvláštní pozornost si zaslouží výsledky pro Českou republiku. Studie analyzovala dopady u pšenice, ječmene, kukuřice a chmele, tedy plodin s významným zastoupením na našich polích.

U pšenice model ukazuje pokles výnosového potenciálu o 16,5 %. Na první pohled výrazné číslo. Ještě závažnější je však dopad na ekonomiku farmy. Typický podnik by se podle studie dostal ze zisku 161 eur na hektar do ztráty 71 eur na hektar. Ziskové hospodaření by se tak změnilo ve ztrátové.

Podobný trend se objevuje také u ječmene a kukuřice. V obou případech dochází k výraznému zhoršení ekonomických výsledků a ke snížení prostředků, které mohou podniky investovat do obnovy techniky, precizního zemědělství nebo dalších inovací.

Pozornost si zaslouží také český chmel. Přestože studie odhaduje pokles tržeb „jen“ o osm procent, ekonomický zisk pěstitelů by mohl klesnout o více než polovinu. Takový propad by výrazně zasáhl odvětví, které je tradiční součástí a symbolem českého zemědělství.

Nejde jen o dnešní sklizeň

Jedním z nejzajímavějších závěrů studie je skutečnost, že největším rizikem nemusí být samotná produkce, ale budoucnost zemědělských podniků.

Pokud farmám klesá ziskovost, mají méně prostředků na investice. Hůře financují modernizaci techniky, zavádění precizního zemědělství, digitálních nástrojů, nebo udržitelnějších pěstebních postupů. Paradoxně tak právě omezená ekonomická výkonnost může brzdit změny, které od evropského zemědělství společnost očekává.

Autoři studie proto upozorňují, že debata o budoucnosti ochrany rostlin by neměla být vedena pouze z pohledu výnosů nebo množství používaných přípravků. Stejně důležité je sledovat také konkurenceschopnost evropských zemědělců a jejich schopnost dlouhodobě udržet produkci.

Jak může pomoci BASF?

Budoucnost ochrany rostlin nebude stát na jednom řešení. Klíčová bude kombinace moderních přípravků, biologických řešení, digitálních technologií, odolnějších odrůd a precizního zemědělství.

Právě tímto směrem směřují investice společnosti BASF. Vedle vývoje nových přípravků na ochranu rostlin se zaměřujeme také na biologická řešení, digitální nástroje a podporu integrované ochrany rostlin. Naším cílem je poskytovat pěstitelům co nejširší soubor nástrojů, který jim umožní reagovat na rostoucí tlak chorob, škůdců a plevelů a současně zachovat ekonomiku pěstování.

Nová studie potvrzuje, že dostatečně široké portfolio dostupných řešení není jen otázkou ochrany výnosů. Je především otázkou dlouhodobé životaschopnosti českých zemědělských podniků. A právě ekonomicky zdravé farmy jsou základem pro zajištění kvalitních potravin, konkurenceschopného zemědělství i udržitelného rozvoje venkova v budoucnosti.

Kapr na sto způsobů - polská vánoční tradice, která stále žije

V České republice si Vánoce bez kapra dokáže představit jen málokdo. Stejně je tomu i v Polsku, kde tato ryba patří k neodmyslitelným symbolům štědrovečerní večeře. Přestože se stravovací návyky mění a na svátečních stolech se objevují modernější pokrmy, kapr zůstává pro většinu polských rodin tradicí předávanou z generace na generaci.

Mgr. Dorota Němečková, BASF

Polská štědrovečerní večeře, známá jako **Wigilia,** má své specifické zvyky. Na stole by mělo být dvanáct bezmasých pokrmů symbolizujících dvanáct apoštolů. Mezi nimi nesmí chybět ryba a právě kapr zde hraje hlavní roli. Každý region si přitom vytvořil vlastní recepty a způsoby přípravy.

Nejčastěji se podává smažený kapr v trojobalu, velmi oblíbený je však také kapr pečený s cibulí, česnekem a bylinkami. V některých oblastech Polska se připravuje kapr v aspiku, jinde se podává s houbovou omáčkou nebo se sušeným ovocem. Stále větší oblibě se těší také uzený kapr, který vyniká jemnou chutí a nezaměnitelnou vůní.

S kaprem jsou spojeny i zajímavé vánoční tradice. Mnoho rodin si dodnes schovává kapří šupinu do peněženky, protože podle pověry přináší štěstí, hojnost a finanční prosperitu v následujícím roce. Děti zase často sledují živého kapra ve vaně, než přijde čas sváteční večeře.

Významnou roli hraje kapr také v Dolním Slezsku, kde má rybníkářství dlouhou tradici. Místní restaurace a farmy každoročně před Vánocemi nabízejí nejrůznější speciality a dokazují, že tato tradiční ryba má své pevné místo i v moderní gastronomii. A právě zde lze ochutnat kapra v mnoha podobách – od tradičních receptů až po moderní kulinářské variace.

Ať už je kapr smažený, pečený, uzený nebo připravený podle moderních kulinářských trendů, jedno zůstává stejné: pro mnoho Poláků je neodmyslitelnou součástí Vánoc. Připomíná rodinnou pohodu, hojnost, tradice předávané z generace na generaci i společné chvíle u svátečního stolu. Možná právě proto se říká, že **Poláci umí připravit kapra na sto způsobů** – a kdo někdy strávil adventní čas v Polsku, ví, že na tom je mnoho pravdy.

Jménem svých kolegů i svým bych Vám chtěla popřát kouzelné Vánoce plné klidu, pohody a příjemných chvil s lidmi, které máte rádi. Do nového roku Vám přeji pevné zdraví, mnoho spokojenosti, radosti a krásných okamžiků v osobním i pracovním životě.

Příběh, který se píše od roku 1865

Od prvních syntetických barviv přes hnojiva a přípravky na ochranu rostlin až po Revysol® - více než 160 let historie BASF ukazuje, jak se výsledky výzkumu proměňují v řešení pro zemědělskou praxi.

Mgr. Dorota Němečková, BASF, foto a podklady k článku: Ing. Jan Truneček a archiv BASF

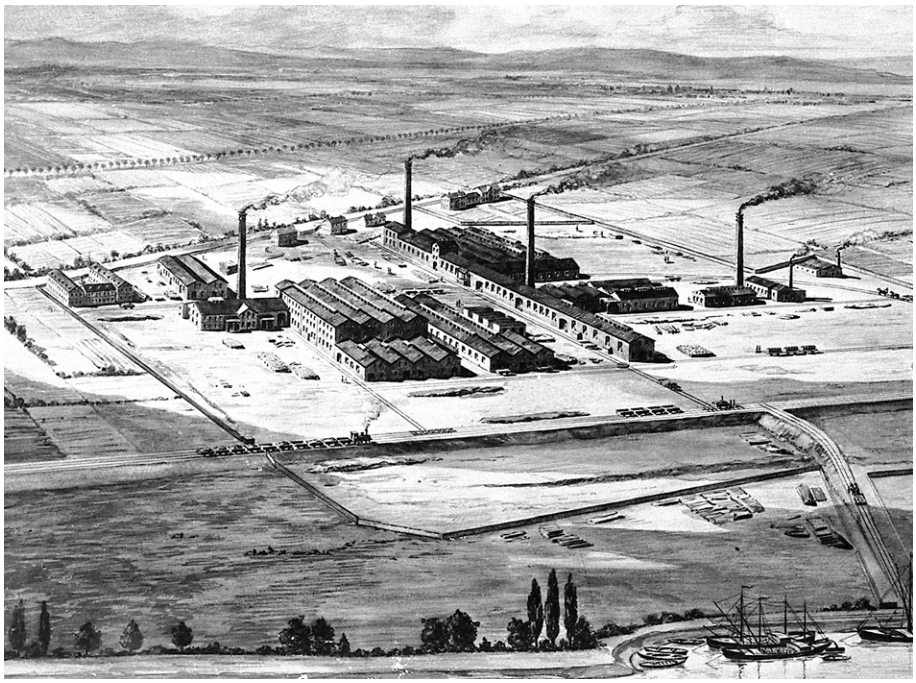
Příběh, který se píše od roku 1865

Od prvních syntetických barviv přes hnojiva a přípravky na ochranu rostlin až po Revysol® – více než 160 let historie BASF ukazuje, jak se výsledky výzkumu proměňují v řešení pro zemědělskou praxi.

Když **Friedrich Engelhorn 6. dubna 1865 založil společnost Badische Anilin & Soda-Fabrik**, jen málokdo mohl tušit, že položil základ firmy, která se později zařadí mezi **světové lídry v oblasti zemědělských inovací**. Výrobní závody vznikly v Ludwigshafenu a první desetiletí určovala především syntetická barviva. Postupem času se však výzkum společnosti rozšířil také na hnojiva, ochranu rostlin a technologie, které dnes pomáhají zemědělcům dosahovat stabilních výnosů a reagovat na stále náročnější podmínky. **Historie BASF je tak příběhem výzkumu, inovací a jejich praktického využití v zemědělství.**

Z laboratoří na pole

Významným milníkem se stal **rok 1914, kdy bylo v Limburgerhofu založeno zemědělské výzkumné centrum BASF**. Zpočátku se jeho práce zaměřovala na hnojiva, výživu a fyziologii rostlin. **Syntéza amoniaku položila základ průmyslové výroby moderních hnojiv** a jejich účinnost se ověřovala přímo v polních podmínkách. Už tehdy se ukázalo, že **spojení vědeckého výzkumu, polních pokusů a odborného poradenství** bude jedním z pilířů úspěchu BASF.

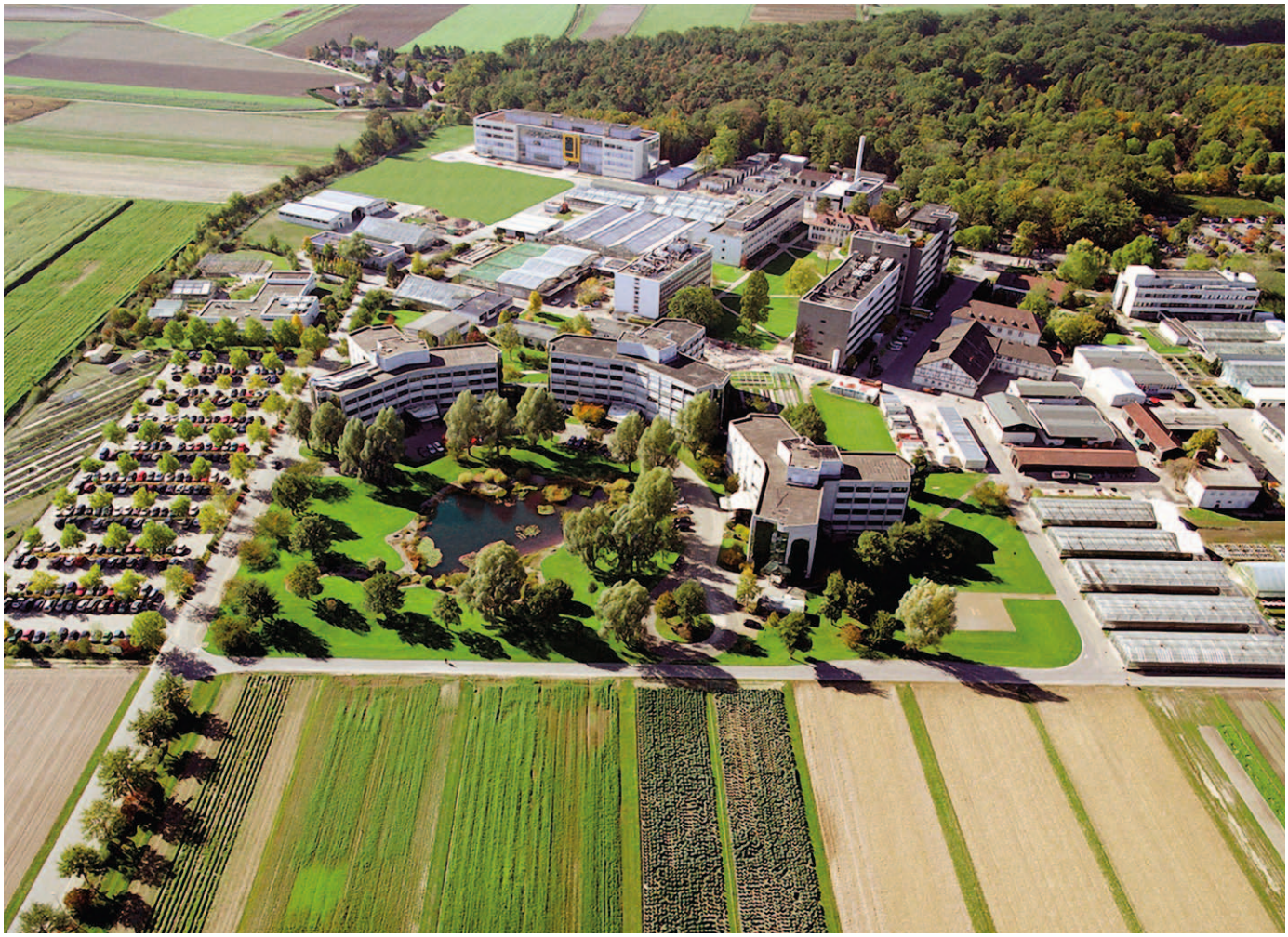

Historický závod BASF v Ludwigshafenu. Společnost BASF byla založena v roce 1865. Z Ludwigshafenu postupně vyrostlo jedno z nejvýznamnějších světových center chemického průmyslu a inovací.

Výzkum se postupně rozšířil od hnojiv také k ochraně rostlin. Ve 40. letech minulého století přinesl průlom **herbicid U 46, jeden z milníků moderní ochrany rostlin**. Následovaly další významné produkty, mezi nimi **fungicid Kumulus®, insekticid Perfektan®, fungicid Polyram® a herbicid Pyramin®**. S proměnou zemědělství se vyvíjelo i portfolio BASF a každá nová generace přípravků nabízela **vyšší účinnost, větší bezpečnost a lepší využitelnost v praxi**.

V 70. a 80. letech se BASF stále výrazněji prosazovala na mezinárodních trzích. Testování nových účinných látek v odlišných klimatických podmínkách podpořilo vznik **globální sítě** výzkumných center a pokusných stanic. K produktům, které ovlivnily další vývoj ochrany rostlin, patřily například **Basagran® s účinnou látkou bentazon, Basalin® a** růstový regulátor Pix®. Na jejich vývoji spolupracovali odborníci z chemie, biologie, agronomie i aplikační techniky.

Další zásadní kapitola přišla na přelomu tisíciletí. **Akvizice společnosti American Cyanamid v roce 2000 zařadila BASF mezi nejvýznamnější světové výrobce přípravků na ochranu rostlin.** Současně pokračovaly rozsáhlé investice do výzkumu a vývoje nových účinných látek. Postupně vznikly technologie známé pod názvy **F500®, Xemium® a Kixor®**, které dále posílily postavení BASF jako **jednoho z klíčových partnerů moderního zemědělství**.

Výzkumné centrum BASF v Limburgerhofu. Zemědělský výzkum zde začal v roce 1914 polními pokusy zaměřenými na hnojiva, výživu a fyziologii rostlin.

Obchodní tým BASF Agro v roce 2006. Odbornost, osobní kontakt a dlouhodobá spolupráce se zemědělci patří k základům působení BASF Agro v České republice.

Polní den Kroměříž 2025. Ukázky přímo v porostech umožňují pěstitelům posoudit účinnost technologií v reálných podmínkách a diskutovat výsledky s odborníky.

Současný tým BASF Agricultural Solutions Česká republika. Dnešní tým navazuje na práci generací kolegů, kteří dlouhodobě budovali důvěru a partnerství s českými zemědělci.

BASF Agro v České republice

BASF Agro má své pevné místo také v **České republice**. Společnost zde dlouhodobě staví na **odborném poradenství přímo v terénu, osobním kontaktu a kvalitním servisu**. Důležitou součástí této spolupráce se stal také časopis **Agrotip**, který přináší odborné články, praktická doporučení i informace o novinkách. Stejnou roli mají Polní dny: umožňují pěstitelům sledovat jednotlivé technologie přímo v porostech, porovnávat jejich přínos a diskutovat výsledky s odborníky BASF.

Revysol®: nová kapitola inovací

Výzkum, zkušenosti z praxe a dlouhodobá spolupráce se zemědělci společně vytvářejí prostor pro další generace inovací.

Jednou z nich je **Revysol®, první izopropanol-azol na světě s účinnou látkou mefentriflukonazol**. Jeho uvedení znamenalo **významný posun ve vývoji fungicidů** a potvrdilo schopnost BASF převádět dlouholeté vědecké zkušenosti do moderních řešení pro zemědělskou praxi.

Historie pokračuje

Historii BASF Agro netvoří jen vývoj přípravků na ochranu rostlin, ale především **lidé, jejich odborné znalosti, nové nápady a důvěra budovaná dlouhodobou spoluprací se zemědělci**. Od prvních barviv přes hnojiva, herbicidy a fungicidy až po **Revysol®** provází společnost stále stejný cíl: pomáhat pěstitelům dosahovat co nejlepších výsledků a připravovat se na budoucí výzvy. Na zkušenosti předchozích generací dnes navazuje český tým BASF Agricultural Solutions. Historie, která se začala psát v roce 1865, tak pokračuje i v současnosti.

Revysol® představuje jednu z nejvýznamnějších inovací BASF v oblasti fungicidní ochrany rostlin.

S láskou zemědělství, nejcennější práci na zemi

Děkuji za 26 krásných let s vámi

Milí pěstitelé speciálních plodin, moji milí zákazníci, kolegové,

je to neuvěřitelné, ale uběhlo celých 26 let, kdy jsem nastoupila do společnosti BASF, a nyní nastal čas se rozloučit a předat žezlo mému nástupci.

Prožila jsem s vámi spoustu pracovních, ale především lidských setkání a ráda a vždy budu na Vás a všechny ty roky vzpomínat. Chci vám poděkovat za přízeň, kterou jste mi prokazovali, vždy jsem si toho velmi vážila.

Přeji Vám všem pevné zdraví, hodně osobních i pracovních úspěchů a hlavně životní pohodu!

Vaše
Drahomíra Musilová
speciální plodiny BASF

BASF
We create chemistry

agro.basf.cz/nejcennejsi

Jsme online.
Buďte u toho.

BASF
We create chemistry

Objevujte. Sdílejte. Sledujte nás.

Proč být s námi online?

- Získáte praktické rady pro každý den
- Inspirujete se příběhy lidí z českých farem
- Objevíte novinky a inovace
- Poznáte BASF blíže

Facebook

Instagram

YouTube

LinkedIn